

'Meer dan een optelsom'

Verslag verkenningronde

d.d. 4 april 2018

Inleiding

Op 21 maart hebben de Pekelders gesproken. Zij kozen een nieuwe volksvertegenwoordiging bestaande uit 15 raadsleden van 7 verschillende partijen. Ze gaven daarmee het vertrouwen voor het besturen van onze prachtige gemeente in handen van deze 15 Pekelders. Dat brengt een grote verantwoordelijkheid met zich mee. Alle gekozen volksvertegenwoordigers voelen die opdracht en zijn schatplichtig aan ontzettend veel betrokken Pekelders.

De stemmers op deze gemeenteraad hebben de politieke fracties de puzzelstukjes meegegeven om een coalitie te vormen die op een meerderheid kan bogen in het gemeentebestuur. Hoe de stukjes in elkaar passen, welke 'kleur' de puzzel kan krijgen en hoe groot deze kan worden zijn de vragen waarop we in dit document een antwoord proberen te geven.

Nu de kruitdampen van een intensieve campagne zijn opgetrokken en de nieuwe raad is geïnstalleerd kunnen we daar een weloverwogen advies over geven. Dat het geen makkelijke opdracht was om het speelveld te verkennen moge duidelijk zijn. In deze verkenning zijn zeven verschillende potentiële coalities besproken. Eén daarvan zullen wij voorstellen als de voorkeur van betrokken fracties om de formatieronde in te gaan. Daarbij hebben we breder gekeken dan een simpele optelsom van minimaal 50% + 1. We hebben ook de verkiezingsprogramma's, onderling vertrouwen en ideologische verbondenheid mee laten wegen.

Uitslag verkiezingen

Partij	Aantal stemmen	Aantal zetels
Socialistische Partij	1356	4
Samen voor Pekela	818	3*
Partij van de Arbeid	730	2
Christen-Democratisch Appèl	506	2*
GroenLinks	326	1*
Volkspartij voor Vrijheid en Democratie	313	1*
ChristenUnie	229	0
Partij voor de Vrijheid	619	2*

** partij kreeg 1 restzetel*

Proces

Op vrijdag 23 maart heeft de SP het initiatief genomen met een voorstel tot een verkenningsronde in week 13. Daarbij stelden we voor om met alle gekozen partijen een verkennend gesprek te voeren. Alle partijen gingen op deze uitnodiging in. De gesprekken vonden plaats op woensdag 28 en donderdag 29 maart. In de gesprekken werd een analyse gemaakt van de uitslag en de voorkeurscoalitie van alle partijen besproken. Dat gebeurde aan de hand van de volgende vragen:

1. Hoe duiden jullie de uitslag?
2. Wat is een logische coalitie op basis van deze uitslag?
3. Zien jullie voor je eigen partij een rol in het college?
4. Is er in dat geval een kandidaat-wethouder beschikbaar?
5. Zijn er breekpunten aan jullie zijde?
6. Welke punten moeten wat jullie betreft absoluut in het coalitieakkoord komen?

Alle gesprekken vonden plaats in het gemeentehuis en duurden over het algemeen een klein half uur. De sfeer was bij alle gesprekken ontspannen en openhartig. Naast de politiek leiders waren zes van de zeven partijen met een of twee secondanten, over het algemeen gekozen raadsleden of bestuursleden van de partij-afdeling, aanwezig bij het gesprek. Namens de SP voerden ondergetekenden alle gesprekken.

Aan alle partijen is gevraagd of de uitgesproken *voorkeurscoalitie* openbaar gemaakt mocht worden. Daar maakte geen partij bezwaar tegen. Zodoende kunnen alle betrokkenen en geïnteresseerden kennis nemen van de politieke keuzes van alle fracties en is de analyse en conclusie van deze verkenning transparant en openbaar.

De adviezen van de partijen

(op gespreksvolgorde)

CDA:

Het CDA pleit voor een pluriforme meerderheidscoalitie dat recht doet aan de uitslag en de verschillende achtergronden in de Pekelder samenleving. Het CDA ziet voor zichzelf een rol weggelegd in stabiel en solide gemeentebestuur. De voorkeur van het CDA gaat uit naar een coalitie bestaande uit: **SP, SvP en CDA**. Ook een samenwerking tussen **SP, PvdA en CDA** behoort tot de mogelijkheden.

PVV:

De PVV pleit voor een coalitie van de drie winnende partijen. Zij zien een mogelijkheid tot het vormen van een coalitie met **SP, PvdA en PVV**. Aangezien de SP samenwerking in een coalitie met de PVV blokkeert is als alternatief een college van

SvP, PVV, CDA en VVD besproken,

PvdA:

De PvdA ziet zichzelf graag terugkeren in een college en ziet daarvoor voldoende aanleiding in de verkiezingsuitslag. Zij hebben daarvoor de volgende twee mogelijkheden aangedragen: **SP, SvP en PvdA** of **SP, PvdA en CDA**

SvP:

Samen voor Pekela heeft in deze verkenningsronde een voorkeur uitgesproken voor een coalitie met: **SP, SvP en PvdA**.

GL:

GroenLinks stelt voor dat **SP, SvP en PvdA** een poging gaan wagen om tot een akkoord te komen. Pas als dat niet mogelijk blijkt zien ze weer een rol voor zichzelf weggelegd. In dat geval is een meerderheid van **SP, SvP en GL** mogelijk.

VVD:

De VVD heeft aangegeven klaar te staan om deel uit te maken van het gemeentebestuur. Ze spraken daarbij de voorkeur uit voor een coalitie met **SP, SvP en VVD**.

SP:

De SP heeft aangegeven dat ze een coalitie beoogt van maximaal drie partijen met een stabiele meerderheid in de gemeenteraad. De partij ziet op basis van de uitslag niets in gedoogconstructies. De partij wil recht doen aan de uitslag en kijkt daarbij niet alleen naar zetelverdeling maar ook naar winst en verlies in % en aantal stemmers. Daarnaast heeft de SP samenwerking in een gemeentebestuur met de PVV al voor de verkiezingen uitgesloten. Op basis hiervan komt de fractie van de SP tot drie voorkeurscoalities: **SP, SvP en PvdA/ SP, SvP en CDA** of **SP, PvdA en CDA**

Samenvattend:

Op basis van de gesprekken zijn de volgende (voorkeurs-)coalities besproken:

Partij	Aantal stemmen	Zetels
SP, SvP en PvdA	4 x	9
SP, SvP en CDA	3x	9
SP, PvdA en CDA	3x	8
SP, SvP en VVD	1x	8
SP, PvdA en PVV	1x	8
SvP, PVV, CDA en VVD	1x	8
SP, SvP en GL	1x	8

Conclusie

Op basis van alle aanbevelingen en gesprekken zijn er wat ons betreft twee serieuze opties voor de volgende fase in deze formatie: SP, SvP en PvdA of SP, SvP en CDA. Beide opties hebben de ruimst mogelijke meerderheid op basis van een coalitie met maximaal drie partijen. Beide opties kunnen ook op draagvlak rekenen van betrokken partijen. Een keuze maken tussen die twee is lastig. Aangezien een van de opties vier keer is genoemd als voorkeurscoalitie en ook in de andere gesprekken is genoemd als de meest logische weerspiegeling van de uitslag, en bovendien het de optie is met getalsmatig de drie grootste partijen, is ons voorstel om de onderhandelingsfase in te gaan met: **SP, SvP en PvdA.**

Aanbeveling aan het seniorenconvent:

1. Dit verkenningsrapport overnemen en openbaar maken;
2. Opdracht geven aan de fracties van SP, SvP en PvdA om z.s.m. de onderhandelingen te starten en bij een eventueel akkoord dit te presenteren aan de gemeenteraad
3. Daarbij geen externe formateur te vragen maar de verantwoordelijkheid tot formeren bij de fracties te leggen.

Tot slot

Rest ons nog alle betrokken partijen en partijleden te bedanken voor de prettige samenwerking in deze verkenningsronde. Allen hadden politieke intensieve weken met campagnes, verkiezingen, afscheid en installaties achter de rug. Dat alle betrokkenen de moeite namen om in die tijd ook een analyse te maken van de uitslag en met ons te delen was waardevol. Uit alle gesprekken sprak een grote betrokkenheid bij de Pekelder samenleving en de bevlogen inzet voor het lokale bestuur. Welke coalitie er ook voortkomt uit de verkiezingsuitslag wij zijn er van overtuigd dat, los van alle politieke verschillen, deze volksvertegenwoordiging een front vormt wanneer Pekela dat nodig heeft. Het was ons een eer om deze verkenning te mogen doen.

Met hartelijke groet,

Hennie Hemmes en Pim Siegers